

Schoonebeek, 27 maart 2023

Geachte heer Van Zutphen,

Donderdag 16 maart jongstleden had ondergetekende telefonisch overleg met uw collega Mark van Wasbeek. U bent bekend met de wijze waarop burgers in Twente met succes aandacht hebben gevraagd voor het stopzetten van de injectie van chemisch afvalwater als gevolg van de oliewinning door de NAM. U bent bekend met de wijze waarop burgers in Groningen zijn behandeld in het kader van de aardgaswinning en de rampzalige gevolgen hiervan.

Van de parlementaire enquête leren we hoe de overheid de ernst van problemen structureel onderschat, hoe dominant het grote geld is en hoe beslissers hun zorgplicht ernstig verzaken door de belangen van bewoners op het gebied van veiligheid en gezondheid structureel te negeren.

We zien hetzelfde gebeuren in Schoonebeek en in Coevorden. De afvalwaterinjectie in Twente wordt beëindigd. Het plan is vanaf 2025 de injectie volledig plaats te laten vinden in de Drentse gasvelden nabij Schoonebeek.

Ondanks de crisis rondom het afvalwater in Twente en het weglekken van miljoenen liters afvalwater over de Duitse grens... Ondanks alle incidenten en het gebrek aan draagvlak worden de activiteiten domweg verplaatst naar Schoonebeek. Hetzelfde kunstje wordt opnieuw uitgevoerd. Dan val je als overheid genadeloos door de mand.. Er is geen gevoel voor wat er speelt en leeft in de buitenwereld, laat staan dat bewoners vertrouwen hebben in een integere en betrouwbare overheid.

Wij voorzien brede problemen voor de toekomst van Schoonebeek. We zijn bekend met de formele klacht- en bezwaarprocedures. En juist vanwege uw ervaring met de verhouding tussen overheid en de NAM en de crises in Groningen en Twente doen we een beroep op u om buiten de normale klachtenroute aan de voorkant uw rol op te pakken, aan de rem te trekken en de bewoners van Schoonebeek te beschermen voor een oneerlijk en onbehoorlijk gebiedsproces.

We maken ons grote zorgen over dit proces voor draagvlak voor de Bühne. In dit proces mag geen ruimte zijn voor een kritisch geluid. Er is geen sprake van behoorlijk bestuur, er is geen controle op de macht en invloed van een sterk sturende overheid (ministerie van Economische Zaken en Klimaat) in nauwe samenwerking met de NAM. Er is geen ruimte en openheid voor publieke participatie.

Onze zorgen zijn gedeeld via het inspreekrecht in de vergadering van de raadscommissies van de gemeente Coevorden en de gemeente Emmen op 7 maart, respectievelijk 13 maart jongstleden. Om u een beeld te geven van de door Emmen en Coevorden gehanteerde bestuursstijl verwijzen wij naar de motie van de gemeenteraad van Coevorden van 21 maart 2023. Ook stuur ik de link van de commissie Wonen en Ruimte van de gemeente Emmen op 13 maart jongstleden.

<https://emmen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/d626e6c0-1ce5-437f-8ac8-eb111d38d565>

Het gevoel van de raadsleden over het proces wordt goed weergegeven op de website van D66 Emmen. <https://d66.nl/emmen/nieuws/schoonebeek/>

De wethouders van zowel de gemeente Coevorden als de gemeente Emmen zijn halsstarrig... en verschuilen zich achter de bevoegdheid van de minister. Tegelijkertijd horen we de staatssecretaris in de Vaste Kamercommissie voor Economische Zaken en Klimaat (EZK) van 23 maart 2023 zeggen, dat de gemeente het bewonersproces met betrekking tot de beste variant voor het verwerken van afvalwater begeleidt... We hebben sterk de indruk dat niemand weet bij wie nu precies de regie ligt en hebben geen vertrouwen in het resultaat. In het kader van de Contourennota spreken commissieleden in Den Haag over een bestuursstijl met veel transparantie en participatie. De stem van mensen in de leefomgeving moet zwaar gaan tellen, aldus de commissie.. In dat geval is het essentieel dat er in de uitvoering aandacht is voor een werkwijze die deze bestuursstijl volgt. In de commissie spreekt de staatssecretaris opeens over een pilot in Schoonebeek...

De veiligheid en gezondheid van veel burgers is in het geding! Wij begrijpen de haast van het proces niet. De rollen van de verschillende bestuursorganen zijn ondoorzichtig. Transparantie hierover ontbreekt. Wij voelen ons niet gehoord.

Het ministerie van EZK lijkt (als vanouds) samen met de NAM zowel de rol als initiatiefnemer, vergunninghouder en toezichthouder op te pakken. Op deze wijze creëren bestuurders een schijn van belangenverstrengeling.

Er zijn veel vragen en zorgen bij bewoners over de plannen.. Tijdens een goed bezochte informatiebijeenkomst zijn zorgen niet weggenomen en vragen niet beantwoord mede omwille van de tijd. Tijdens de informatiebijeenkomst is gevraagd om discussieavonden, onder andere met betrekking tot de varianten van afvalwaterverwerking. Het resultaat is de mogelijkheid 1-op-1 gesprekken te hebben met de NAM.

Wij vragen uw aandacht voor een proces, waarbij de belangen van de NAM en de Staat, het grote geld centraal staat, en waarbij de zorg en belangen van bewoners worden genegeerd. Rapporten, waarin alternatieven worden besproken, zijn niet objectief, ondeugdelijk en niet volledig.

Door het ministerie van EZK en de NAM is een aantal mensen bij elkaar gezet om met stoom en kokend water een afsprakenkader (zie bijlage) op te stellen. Deze zogenaamde ontzorgtafel ontzorgt niet en is niet representatief voor de samenleving in Schoonebeek.

De deelnemers hebben veelal financiële belangen of maken deel uit van lokale en/of regionale overheidsorganisaties. Zij vormen niet een juiste afspiegeling van de bewoners van Schoonebeek en Coevorden. De deelnemers aan de ontzorgtafel mogen meereizen, maar zonder invloed. De bestemming is duidelijk en het doel is de bestemming op korte termijn te halen.

De ontzorgtafel wordt omgezet in een stichting die ervoor zorgt dat het afsprakenkader wordt uitgevoerd. Deze werkwijze is gedoemd te mislukken en zal leiden tot escalatie van de verdeeldheid in het dorp. Het is onbehoorlijk de eindverantwoordelijkheid voor de NAM activiteiten die gepaard gaan met enorme risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid bij een groep bewoners neer te leggen. Bestuursrechtelijke waarborgen voor burgers lijken hiermee bewust te worden omzeild.

En wat de afspraken over de middelen betreft.. Wij citeren een raadslid van de gemeente Emmen op basis van de maatschappelijke kosten- en batenanalyse :

“Heel Schoonebeek moet in de grond verdwijnen, voordat er door de NAM wordt uitgekeerd.” Daar komt bij dat de gas- en olievelden en daarbij behorende infrastructuur in de etalage staan. De velden op land en zee zijn door de NAM ondergebracht in bv’s die met medeweten van EZK worden verkocht. Wat is dan het nut van de afspraken met de NAM?

Ondanks al onze zorgen, de motie, brieven en inspraakreacties dendert de trein door.. Wij willen niet de eerstvolgende parlementaire enquête afwachten, maar hopen dat u de bewoners van Schoonebeek wilt helpen bij een eerlijk en behoorlijk gebiedsproces.

In de bijlagen vindt u de brieven van bezorgde bewoners aan lokale bestuurders, de staatssecretaris en de Vaste Kamercommissie voor Economische Zaken en Klimaat. Een kopie van deze brief is verzonden aan de Vaste Kamercommissie EZK.

Met vriendelijke groet,

